

ahua, tona pai, tona kaha, te ahuwhehenua, te ngakau papaku me te mohio. Ka tae te rongonui o Atiaia, ki te Pihopa o taua whenua. Ka tae te Pihopa ki te mataki ki te tohutohu i tena wa, i tena wa. Haere ana nga tohutohu a te Kura-mahita ki a Atiaia mo te taha ki te matauranga; haere ana nga tohutohu a te Pihopa mo nga mahi whaka-te-Atua. Tera atu te nuinga o nga korero o tenei tamaiti. No te 11 o nga ra o Tihema, 1825, ka iriiritia, ka huaina tona ingoa ko Hamuera Atiaia Kaurautu (Samuel Adjai Crowther). I te tau 1826 ka whakawhiti ia ki tetahi o nga kura nui a te Hahi i Ranana, Ingarangi. Ka pahia ia i taua kura, ka hoki mai ki Hiera Riona, hei kura mahita mo tetahi o nga Kura i reira. He roa te wa i tu mahita ai ia, ka karangatia ia hei mahita ruarua mo te Kareti nui o taua whenua.

I a ia i taua kareti ka marena ia kia Huhaua Tamihana. Ka timata hoki tona whai i nga mahi whaka-te-Atua, me te huri haere ona mahara ki tona iwi e noho kuare mai ra, kaore e whiwhi i te maramatanga. Ka tangi tona ngakau, me ona mahara katoa ki tona iwi. Me pehea e whiwhi ai ratou i te maramatanga. He roa te wa i whiriwhiri ai ona mahara ki te huarahi e tae ai te maramatanga ki tona iwi.

Oti iho tona whakaaro me mau ko te Karaiti kia noho tata ki tona iwi i te ao, i te po, ma te Karaiti anake e whakawhiti te maramatanga ki a ratou.

Kowai hei hoa haere mo te Karaiti ki tenei iwi mohioao? Kaua i te tangata iwi ke! Kaua i te tangata reo ke! Engari hei te taketake ake o te iwi, o te whenua, mana hei mau a te Karaiti. "Na ka rongu ahau i te reo o te Ariki e mea ana: ko wai atku e unga ai, ko wai ta tatou hei haere? Ano ra ko ahau, tenei ahau, ngarua ahau." I te marama o Hune tau 1843, ka motuhia a Atiaia hei Rikona.

Ka rua tekau ma rua tau o tona wehenga mai i tona iwi. Ka hoki atu nei ia, ki te kawatu i te whakamarama o te Ao, i a te Karaiti, i te Kingi o nga Kingi, i te Ariki o nga Ariki. E waru nga marama i whakaaturia ai e ia, te mana me te Kaha, o te Karaiti, i te ao, i te po. I te huringa o te waru marama, ka motuhia ia hei Piriti. E rua tekau nga tau i hautu ai ia i roto i tona iwi, e whakau ana i te whakapono i nga wahi katoa, huri noa ona rohe. Ka tu nga whare-karakia nunui, i ia wahi, i ia wahi. No te tau 1864, i te marama o Hune, ka motuhia ia hei Pihopa (the Right Revd. Samuel Adjai Crowther, D.D.), kaore he korero mo tetahi tangata no era iwi Maori. I riro hehenehe i te mea ka iwa ano ona tau. I whakamaukaiia tae mai ki te taurekarekatanga. No te tau 1891 i mate ai a Pihopa Kaurautu. Ko tona whakakapi he Maori ano. E rua tekau matahi nga tau o te tiringa i te purapura o te whakapono ki Awherika ka whakaturia te Pihopa maori mo Awherika. Ka huri tenei te rau tau o te tiringa i te whakapono ki Aotearoa me te Waipounamu, kaore ano he Pihopa mo te iwi Maori. Tenei te whaka-